

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Fiókkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohány-
üzemében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedés-
ben. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson:
Rosenberg A. cégnél.

Politikai lap.

Alapította:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 20 K. — Fél évre 10 K. — Negyed évre 5 K

Tanítóknek, aljegyzőknek, írnokoknak, földműveseknek és spor-
nyebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 16 kor. fél évre 8 kor
negyed évre 4 kor.

Megjelenik hetenként.

Kérelem. A lapdíj mielőbbi beküldését kérjük ama előfizetőinktől, kiknek előfizetése lejárt.

Pénzek és levelek **csakis budapesti címünkre** (Teréz-körút 2.) intézendők.

Szenzációhajhászat.

Ha normális viszonyok között, nyugodt időkben, amikor az egyhangúság elviselhetetlenné válik, szenzációt kívánnak, erre éheznek az emberek — érthető. De, ha most, amikor a véres, az irtó, sebtetű világháború mindennap meghozza a maga fájdalmas újdonságát, amikor megdöbbentő friss hírek kergetik egymást, még külön szenzációra is éhesek némelyek — ez igazán érthetetlen.

Kellemetlen, visszatetsző a múlt hétnek egyik társadalmi jelensége. A bácsme gyei sajtónak egyik — különben avatottan szerkesztett — orgánuma hasábokon keresztül beharangozott egy szenzációnak szánt, de valójában közönséges kihágási esetnek.

Arról volt szó, hogy **Szemző Gyula** ny. főispán, nagybirtokos **kétez** métermáza tengerit szállított egy közismert horvát nagyiparosnak. Már egymaga az a tény, hogy Szemző ily nagymennyiségű terményt szállított és éppen Horvátországba, még hozzá az esti órákban, elegendő volt arra, hogy súlyos vádakat kovácsoljanak belőle. A szenzációra éhes lelkek nem tudták bevárni a kihágási eljárás lefolyását. Már előre véleményt mondtak, ítéletet alkottak. Persze olyat, mely egy köztisztületben álló, alapos hozzáértéssel ernyedetlenül dolgozó férfiúnak jóhíret az iszapba rántja.

Időközben letárgyalták a pört. A **bizonyítás minden irányban megtörtént.** Az egybehangzó vallomások alapján megállapították, hogy Szemző törvénybeütköző cselekedetet el nem követett. Intézkedéseinek kifogástalan volta napnál világosabban derült ki. A közvád képviselője kénytelen volt a vádat elejteni, a tárgyalást vezető rendőrfőkapitány pedig meghozta a felmentő ítéletet.

Tisztelettel kérjük most már: Mi szükség volt ezt az ügyet, melyhez hasonló ezer és ezer található az ország minden részében, s melyről csak néhány sorban szoktak beszámolni, — szenzációra fel-fújni?

Reméljük, hogy ebből az esetből sokan levonják a megfelelő tanulságot.

Zenta.

Zenta város eddig arról volt híres, hogy itt dult legjobban a közéleti civakodás, a társadalmi herce-hurca és a párt-politikai harc. A szép, virágzó tiszamenti város ősi fészke az egyenlenségnek és a botrányoknak. Nemcsak a politikai fórumon, a városi közgyűléseken, hanem a társadalmi élet minden területén egymás ellen törnek az emberek, egymást piszkolják, támadják.

Ilyen körülmények között ki gondolt

volna arra, hogy e város lakosságának szíve szép, fenkölt eszmékért is képes dobogni, hogy nagyratörő reformok iránt is van hajlama, hogy nemes ügyekért áldozni is tud?

A múlt héten történt meg a meglepő eset, hogy Zenta lakossága a városi közgyűlésen hozott egyhangú és lelkes döntéssel elhatározta, hogy a tüdővész rohamos terjeszkedésének megállítására **kétszáz ezer** koronát ad.

A szintizta magyar lakosság ezzel a tettevel arany betűkkel írta be nevét vármegyénk történetének könyvébe. Bebizonyította, hogy nemzeti érdekeket érintő nagy kérdésekben gyorsan megtalálja az érzelmi és eszmebeli egybeolvadásnak útját. Hazafias és tiszteletreméltó cselekedete kétségtelenül nagy lökést ad annak a fontos és sürgős mozgalomnak, melynek élére a vármegye új főispánja állott. Ha ennek a mozgalomnak — amiben nem lehet kételkedni — meglesz a teljes eredménye, — mindig hálás szívvel fogunk visszaemlékezni Zenta város gyönyörű áldozatkész ségére.

A zombori kulturpalola.

A szegedi híres **Dmke**-nek sok baja van Bács-Bodrogvármegyével. Folyton kisebb-nagyobb összegekért koldul nála. A vármegye mindég bőkezű, áldozatkész volt. Csak akkor fordított hátat a jóhírében megtépzott intézménynek, amikor ez egyes vezetői révén országos botrányok központja lett, s amikor bebizonyosodott, hogy a befolyt összegnek nagy részét személyi kiadásokra fordítja.

A vármegye évekkal ezelőtt ötvenezer koronát szavazott meg ennek az intézménynek zombori kulturpalota céljaira. De persze föltételekhez kötötte ezt a határozatát. A Dmke egyetlen föltételt se tartott be. Ezidén azonban, minthogy a végső terminus lejárában volt, újabb kérelemmel állott elő. Azt kérte, adják meg a megszavazott összeget, hogy a kulturpalotát még ez év folyamán föllátsassa. A vármegyei közgyűlés, mely az ügygel foglalkozott, nem igen akarta magát lekötöni; de fölszólt báró **Vojnits István** és a kulturális célokra való tekintetből arra kérte a közgyűlést, hogy folyósítsa az összeget, ha a Dmke ebben az évben létesíti a kulturpalotát.

Ez a tavasszal történt. A Dmke-nek **háromnegyed** esztendő ideje volt, hogy a föltételt teljesítse. Nem tette. Nem tette pedig azért, mert a szegedi központban az ügyvitel már évek óta laza, határozatlan, a kulturális célnak meg nem felelő.

És ilyen körülmények között a belügy-miniszter — állítólag — mégis feloldotta a vármegyének határidőhöz kötött határozatát. Hogy mi indította erre a belügyminisztert, nem tudjuk. De azt az egyet tudjuk, hogy a **Dmke** kulturális célok előmozdítására képtelen. Erre bírósági döntés is van.

A vármegye, amikor ezzel az ügygél újból foglalkozni fog, nem fogja ezt figyelmen kívül hagyni.

Kulturpalotára nagy szükség van. De meg lehet azt csinálni a Dmke nélkül is. Vármegyénk kulturájának semmi szüksége sincs szegedi gyámkodásra.

Ujvidék üdvözli a kormányt.

Ujvidék, 1917. szept. 30. (*Saját tudósítástól*) Ujvidék város törvényhatósági bizottsága szept. 28-án **Jakabffy Gyula** főispán elnökletével közgyűlést tartott, melyen a Wekerle-kormányt hivatalba lépése alkalmából üdvözölte. Az üdvözlés egyhangulag történt. Ez az egyhangú határozat annak köszönhető, hogy az indítványt előterjesztő **dr. Kubinyi Károly** javaslatában és annak megokolásában tartózkodott minden olyan pártpolitikai szempontból, mely a pártok között ezidőszerint fönnálló békés meg egyezést veszélyeztethette. Csupán olyan körülményekre utalt, melyeknél sehol se észlelhető fölfogásbeli eltérés. A választójogi kérdést is óvatosan, a közismert jelezavak mellőzésével érintette.

Dr. Kubinyi indítványa, melynek alapján a kormányt üdvözölték, így hangzott:

— Ujvidék törvényhatósági bizottsága Wekerle Sándor miniszterelnököt és a kormányt üdvözli, iránta bizalmát fejezi ki és támogatásáról biztosítja, mert Wekerle államférfiúi multjából jogosan merítjük a reményt, hogy **közgazdasági és pénzügyi fejlődésünknek a konszolidációhoz vezető lendületet fog adni** és mert kormányprogramja biztosítja annak, hogy kormányzata egyéb vonatkozásokban is a történelmi idők és a jövő feladatainak nagyságához méltó lesz.

Megnyugvással tudomásul vettük különösen, hogy a kormány a választójog gyökeres reformját föladatává tette, mert meggyőződésünk, hogy ezt a kérdést nyugvópontra kell juttatni és hogy a jogok kiterjesztésének arányban kell állania a nemzetnek a harctéren történt erőfeszítésével.

De üdvözöljük a kormányt ezért is, mert a világháború nyomorúságai következtében szükségessé vált **népjóléti intézmények megeremelését, törvénybe iktatását vállalja legsürgősebb, mindent megelőző feladatának**, miért is a kormányt határozott támogatásunkról biztosítjuk.

A kendertermelők a kormánynál.

Budapest, 1917. okt. 1. (*Saját tudósítástól*) Lapunk legutóbbi számában részletes tudósítást közöltünk arról a nagyarányú zombori szakértekezletről, melyet a bácskai kendertermelő gazdák, kiskereskedők és ge-rebenezők azért tartottak meg, hogy a kendeéközpont gazdaellenes törekvéseit ellensúlyozzák és a kender termelését és ármegállapítását egyoldaluan szabályozó kormányrendelet megváltoztassák.

Az érdekelt bácskai gazdák és kiskereskedők ezt a kívánságukat jól indokolt memorandumba foglalták, melyet közel ötven tagu küldöttség nyújtott át **Mezőssy** földmívelési és gróf **Serényi** keresk. miniszternek. A kívánságokat **Hesz Márton** élőszóval is megismételte. Mindkét miniszter határozott ígéretet tett, hogy a jogosult kérelmet teljesíteni fogják. Ígéretüket, melyért **dr. Balogh** főispán főispán is a gazdák érdekében közbevetette magát, gyorsan be is váltották. A hivatalos lap vasárnapi száma már közli is a következő pótló rendeletet:

A m. kir. ministerium a háboru esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

Annak az 5 filléres ártöbbletnek kiszámításánál, amelyet a kendergyári vállalatok és a kenderkórót feldolgozó vállalatok az 1917. évi kendertermelés tárgyában 1.679/917. M. E. számú rendelet (1. a Budapesti Közlönynek 1917. évi május hó 11. napján megjelent 108. számában) 1. §-ának első bekezdése szerint az 1917. évben termelt kenderkóróért az ott megszabott alapon felül a kikészített kender 150 K-át meghaladó árának minden koronája után még fizetni sem kötelesek, azt az árt kell a kikészített kender áraként alapul venni, amely az idézett 1. §. második bekezdésében említett nap vagyis 1917. évi szeptember hó 30. napja helyett 1917. évi október hó 31-ik napján az ázott parasztkendernek a ministerium által megállapított legmagasabb ára, ilyennek hiányában pedig azt az árt, amelyet az idézett rendelet 1. §-a szerint *evégből megalakítandó háromtagú bizottság a hódoltság piacon 1917. évi december hónap folyamán elért árként megállapít.*

2. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Budapest, 1917. évi szeptember hó 29. napján.

Dr. Wekerle Sándor s. k.
m. kir. miniszterelnök.

Zenta a tödőbetegekért.

Zenta, 1917. szept. 27. (Saját tudósítónktól.) Zenta város társadalmi lázas érdeklődéssel várta a tegnapi napot, melyen dr. Balogh Ernő főispán ideérkezett, hogy a tödővész ellen védekező mozgalom sikere számára a szilárd alapot biztosítsa.

A főispán titkára, Popovits Sebő és a vármegye tisztifőnöke, dr. Spitzer István társaságában érkezett ide. A vonatnál zaja ovációban részesítették. A lakosság érzelmeit Szárich Géza polgármester szép szavakkal fejezte ki. A főispán meghatva mondott köszönetet. Pártkülönbég nélkül üdvözölte a város népét. Beszédében pártpolitikai szempontokat is vegyített, amit azonban nem vehetünk tőle rossz néven, mert hiszen a lelkes fogadtatást elsősorban a függetlenségi párt rendezte.

A főispán és kísérete az Eugen szállóba hajtatott, ahol a következő küldöttségeket fogadta: 1. Városi tisztikar. 2. Róm. kath. egyház. 3. Gör. kath. egyház. 4. Izraelita hitközség. 5. Ref. leányegyház. 6. Kir. járásbíró és körjegyzők. 7. Főgimnáziumi tanári kar. 8. Kir. Adóhivatal. 9. posta és távirat hivat. 10. M. kir. államasutak és Dunagőzhajózási társaság tisztikara. 11. Zentai járás közönsége, 12. Bácsi ármentesítő társulat, 13. Népisk. tantestület. 14. Polg. isk. tantestület, 15. Orók. 16. Ker. munkásbiztosító pénztár. 17. Ügyvédi kar. 18. Tűzoltó Testület. 19. A zentai lakarékpénztárak. 20. Zentai Jótékony Egyesület. 21. Otthon egyesület. 22. Gazdakör. 23. Zentai Függetlenségi Kör. 24. Vöröskereszt helyi fiókja. 25. Kath. Missio Egyesület. 26. Zentai Nőegylet. 27. Izr. Nőegylet. 28. Zentai Kath. Legényegyesület.

Természetes, hogy az összes deputációk közül a függetlenségi párt tisztelgése folyt le a leglelkesebben. Itt szabad folyvást engedett érzelmeinek a főispán. Orbán Károly pártelnök határozott üdvözlőbeszédre adott válaszában lelkesítő és buzdító szavakkal utalt arra a nagy és nehéz föladatra, melyet a pártnak teljesítenie kell. Egyetértésre és a nagy harcokra való előkészültre hívta föl híveit. Szavait gyakran akasztotta meg a tetszés zaja.

A küldöttségek tisztelgése után a »Bács megyei tödővész ellen védekező egyesület zentai fiókja« tartotta alakuló ülését. A termet zsúfolásig töltötte meg a közönség. A főispán a nemes ügyért való buzdító szavaival erősen mozgásba hozta az szívek hurjait. Utána dr. Spitzer István alapos szakértezővel világította meg a mozgalom célját. A fiók ekként alakult meg: Elnök Szárich Géza, alelnök Gézon István, titkár dr. Mester György, jegyző Berzeczey Domokos, pénztárnok dr. Vig Károly, Patronázs bizottsági tagokká dr. Glücksthal Adolf, dr. Vajda Lajos, Lovász Andorné, Jovanovics Voislávné, dr. Huszágh Nándorné, dr. Glücksthal Adolfiné, Solymos Béla, Szabó Sándorné, Boromissza Jánosné, Rudics Ignácné, dr. Löbl Nándorné, Sztrilich Béláné, Gézon István, Prekajszky Milos, Schwiger Hermann, Orbán Károly, Veress Árpád, dr. Hável József, Sztrilich Béla, dr. Lendvai Mór, Forray Ferenc, Dobos Antal, dr. Tripoliszky Aladárné, Szárich Gézáné, Pollák Ignácné, Rudics Ignác és Moinar Sz. Vince.

Ugyaneznap Zenta város rendkívüli közgyűlést tartott, melyen dr. Székényi István ügyvéd indítványára elhatározták, hogy Zentán létesítendő tödőbeteg szanatorium céljaira százezer koronát készpénzben és további százezer koronát ingatlalokban és berendezésekben szavaznak meg. A nagy-lelkű határozatot egyhangúlag hozták meg.

Dr. Balogh főispán, ki időközben a közgyűlésen megjelent igen tetszetős formában mondott köszönetet a város nagyszerű elhatározásáért.

A főispán távozásakor is ovációban részesítették.

Steuer birtokpolitikája.

A torontai főispán nagyszabású programbeszédében érdekesen fejtegette a Dévidék részére szükséges új birtokpolitikát. A főispánnak eme főlegfőadásához a Közlelet, a legtekintélyesebb gazdasági lap eme kommentárt fűzi:

Mint lapunkban is örömmel adtuk hírül annak idején, a királyi Torontai vármegye főispánjává dr. Steuer György dr. honvédelmi miniszteri osztálytanácsost, a Délvidéki Földművelésügyi és Gazdasági Egyesületének alelnökét, az agrár-eszmének egyik kiváló tehetségét és nagy buzgalmu harcosát nevezte ki. Steuer György dr., a ki a honvédelmi ministerium mezőgazdasági osztályának szervezésével és a ministeriumi kebelében a gazda és a termelés érdekében biztos, erélyes, kitartó képviselővel a háboru tartama alatt elévülhetetlen érdemeket szerzett, s a ki mint lapunk munkatársa is értékes szellemi erősege már évek óta az agrárkör ifjabb nemzedékének, f. hó 4 én foglalta el Torontai vármegye főispáni székét. Amely szeretettel és lelkesedéssel véde évek során át a föld népének érdekeit hivatali hatáskörében és társadalmi téren, éppen olyan szeretettel vette körül új főispánját, aki büszkén valja magát a falu szülőltjének, a beiktatására három vármegyéből összesereglett földművelő nép.

Az új főispán beiktató beszédében bátran vállalta magát agráriusnak és a mezőgazdasági érdekek lemesszebbmenő megóvását legfőbb kötelességének mondogta, mert a gazdasági fronton is haradóva vívott háboru egyik legnagyobb tanulsága a mezőgazdasági termelés felkarolásának fontossága. Ezért a közigazgatási hatóságoknak a gazdasági erő fokozására teljes erejükből közre kell működniük s a mezőgazdasági érdekek megóvása kell, hogy a közigazgatási tevékenység gerince legyen. A Steuer György dr. által Torontai vármegye főispáni székéből kifejtett agrárprogramot követendő példa gyanánt a következőkben ismertetjük.

Kifejtette Steuer György dr. hogy a legközelebbi jövőben megoldandó birtokpolitika és telepítési politika igen közelről fogja érinteni Délmagyarországot, Torontai vármegyét is, mely nyitott kapuja a Balkánnak, miért is azt gazdasági végvárakkal kell megerősíteni, gazdasági határvidékké kell átalakítani.

A megalakítandó birtokpolitikának szociális és nemzeti irányzatnak kell lennie, mely a közép és nagybirtok jogosult érdekeinek megóvása mellett elsősorban a birtok tulajdos felaprózódása folytán támogatást igénylő kisgazdákat is valamely ingatlannal, vagy megfelelő tőkével már rendelkező mezőgazdasági munkásokat földhöz juttatja, továbbá az ország területi épségét és az állami tekintélyt veszélyeztető törekvéseknek egyszer és mindenkorra való megszüntetése, Délmagyarország határainak megerősítése céljából Délmagyarországon a magyarságot és a svábságot a nemzeti célok szem előtt tartása mellett határvidéki községekben letelepíti.

Vaskut—Baja.

Baja, 1917. okt. 1. (Saját tudósítónktól.) Baja város törvényhatósági bizottsága szept. 27-én Jakabffy Gyula főispán elnöklésével közgyűlést tartott, melyen Klein Rezső kereskedő azt az indítványt terjesztette elő, hogy a bajai választókerületet tegyék megint önállóvá és Vaskut községet távolítsák el a város politikai testéről.

Az indítványhoz sok szó fér. Mert a szomszédos német községnek a városhoz való csatlósását nem annyira politikai, mint inkább kulturális érdekek tették szükségessé. Vaskut ugyanis ama kevés németajku községekhez tartozik, mely a magyarosodás iránt nem nagyon fogékony. A derék németek magyarérzésűek, jó hazafiak, de nehezen tanulják a magyar nyelvet. Az előző kormányt tehát az a cél vezette, hogy a község népét bizonyos vonatkozásban Bajával egyazon érdekkörbe helyezze. Jobban ismerje meg a magyar fölfogást, közelebből szijja a magyar levegőt. Teljesen téves az a rosszindulatu állítás, mintha munkapárti érdek lett volna Vaskutnak Bajához való csatlósása. Hiszen köztudomásu, hogy a község lakosságának jórésze néppárti érzésu s így a választásokon való pártállása legalább is bizonytalan.

De ha a város választókerületi önállóságát óhajtja, ez ellen természetesen nem lehet kifogást emelni. A munkapárt nem is csinált ebből pártkérdést, hanem a tanácsnak Kleinéhoz hasonló javaslatát magáévá tette.

A szereplési viszketegségben szenvedő Klein Rezsőnek ez nem volt elég. Politikai botrányra fájt a foga. Támadta, szidta Tiszát és pártjának több vezetőtagját. Kleinnek ez a viselkedése közmegebotránkozást keltett. Nemcsak a munkapárti tagjai utasították vissza az oklatan támadást, hanem a mostani kormányzat egyik vezérémbere, dr. Valentin Emil is felszólt és talpraesett, hatásos fejtegetéssel oktatta ki a kinosan vergődő Kleint, hogy ilyen alkalommal, amikor a célban való egységes fölfogás biztosítva van, nem illik az ellenpárt vezetőit támadni. Különösen védelmébe vette Purgly volt főispánt, akinek a város sokat köszönhet.

Az elfogadott javaslat értelmében megkéri a kormányt, hogy Vaskutot csatolják vissza régi kerületéhez.

Rendelet az áruuzsora ellen.

A mostani kormány végrehajtotta a Tiszakormány szándékát. Szigoru rendeletet adott ki az árdrágítók, áruhalmozók, a nép lelkelen uszorásai ellen. Részletesen szabályozza a háborus kereskedelem törvényes föltételeit.

A kormány rendelete mindenekelőtt árvizsgáló bizottságokat alakít a közszükségleti cikkek árának megállapítására. A helyi árvizsgáló bizottság tájékoztató árat állapít meg mindazokra a cikkekre, amelyeknek ára nincs maximálva és ezeket az árakat, amelyeknél többet követelni kihágás, közli a közönséggel. A helyi bizottság ad véleményt a maximális ár megállapítására vonatkozó kérdésekben és ilyen ügyekben tájékoztalja nemcsak a hatóságot, hanem a polgári és büntető bíróságot is. A helyi bizottság kötelessége az is, hogy a lapokban figyelemmel kísérje a közszükségleti cikkekre vonatkozó hirdetésekét. A bizottság elnökét a közéletmező miniszter, a tagokat pedig felrészben a törvényhatóság első tisztviselője, felerészben pedig az elnök nevezi ki. A bizottságot felerészben a termelők és kereskedők, felerészben pedig a fogyasztók közül kell megalakítani. A fogyasztók között helyet kell foglalniok a munkások bizalmi embereinek is.

Budapesten középponti árvizsgáló bizottság alakul, amelynek feladata a helyi bizottságok fölügyelete és irányítása. Ez bírálja fölül a helyi bizottság megállapította az árakat, sőt ilyen árakat megállapíthat. A középponti bizottság elnökét és tagjait a közéletmező miniszter nevezi ki.

A bizottságnak a tájékoztató árat a piaci árból kiindulva kell megállapítania, de nem szabad figyelembe venni a mesterségesen felhajtott árat. A bizottság előtt mindenki köteles megjelenni. A bizottság eljárását egyébként ügyrend szabályozza.

Ezentul nem kereskedhetik mindenki szabadon közszükségleti cikkel, — mondja a rendelet — mert ehhez külön hatósági engedelem kell. Mégis ebben a kérdésben a kormány a libe-

ralizmus legazalsó határáig ment el, mert az eddig megszerzett iparigazolványokat respektálja, vagyis azokat a kereskedőket is, akik a háborus konjunktúra közepette lettek azzá. Kivételt tesz azoknak is, akik nem nyereségvágyból kereskednek, tehát ezentul az ilyeneknek még engedély nélkül is szabad lesz üzletet kötniök.

Ezentul hatósági engedélyt kell szerezniök azoknak, akik a következő cikkekkel akarnak kereskedni: élelmiszer, takarmány, fűtő- és világító cikk, festék, olaj, kenőanyag, zappan, mosópor, kötélverő áru, szijgyártó és nyerges áru, mindenféle ruházati cikk, cérna, a mezőgazdasági üzem folytatásához szükséges vasanyag, gép, szerző és eszköz. Hatósági engedélyre van szüksége annak is, aki ilyen áruk közvetítésével akar foglalkozni.

Hatósági engedélyre nincs szüksége annak, akinek a rendelet életbelépése előtt már volt iparigazolványa, azonkívül a városi árusoknak és hálózóknak, ha ezt a foglalkozást az érvényben álló szabályok szerint hatósági engedély és igazolvány nélkül is szabadon gyakorolhatják. A főtávbeszélők részére való árusításához sincs szüksége engedélyre annak, akinek iparigazolványa 1914. augusztus 1. előtt.

Az engedélyt az iparhatóság adja meg és ezt megokolt esetben visszavonhatja.

Mind ezek a rendelkezések nem vonatkoznak a hatóságokra és szervezetekre, amelyek hivatalosan foglalkoznak beszerzéssel és szállításal, a tisztviselő beszerző csoportokra, a nyers termékeknek a termelő által való forgalomba hozatalára, a fél háztartásban levő tárgyaknak eladására és a nyereszkeskedő szándék nélkül történő árusítására. Aki e rendelkezések ellen vét, két hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető bírsággal büntethető.

Zálogkölcsonit csak azoknak szabad adni akik az illető cikk forgalombahozatalával foglalkozhatnak az Osztrák-magyar bank kamatlábát 2% kal meghaladó kamatot nem szabad számitani és az értékesítésből várható nyereségben való részesedést kikötöni tilos. Ha a kölcsön 2000 koronát meghalad, a szerződést írásba kell foglalni.

Aki üzleti tisztességbe ütköző eljárással, különösen az áruknak a fogyasztóhoz jutásához nem szokásos és nyilvánvalóan szűkös közben kereskedéssel (lánckereskedés) drágulást idéz elő, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető bírsággal sújtható. Aki közszükségleti cikk tovább eladásánál olyan ellenszolgáltatást köt ki vagy fogad el, amely a beszerzés árát, a költséget és a rendes kereskedői hasznot aránytalanul túlhaladja, szintén kihágást követ el, amelynek esetében a vevő az ár leszállítását követelheti, a kifizetett ártöbbletet pedig az eladótól visszakövetelheti. Ez a követelés hat hónap alatt elévül.

Kihágást követ el az is, aki újszabán közszükségleti cikk vételére, eladására vagy közvetítésére vonatkozó ajánlatot cégének vagy nevének megjelölése nélkül hirdeti és aki üzleti iratban az árua vonatkozásban lényeges körülményt tudatosan hibásan jelez.

A rendelet október 18-én lép életbe.

Csak 12 percig szabad telefonon beszélni.

A telefon és táviróvonalak tudvalevően olyanannyira túl vannak terhelve, hogy emiatt állandóan igen sok a panasz. Ennek a vizsda helyzetnek a megszüntetése céljából tömérdek intézkedést tettek, de csak kevés eredménnyel, mert a katonai iradókban sokszor oly nagy mértékben vették igénybe a telefoni, hogy órákig kellett várni, míg az előjegyzett hivatalos beszélgetés sorra került.

Ezen a vizsda állapoton most végérvényesen segítettek. A 18376/eim. 1. számú honvédelmi miniszteri rendelet ugyanis minden részletre kiterjedően körölli, hogy kik meddig beszélhetnek telefonon.

Ezerint ezentul 12 percnél hosszabb ideig hivatalosan beszélni nem szabad, kivéve, ha magasabb rangú állami beszélgetés előjegyezve sincsen.

Korlátlan ideig beszélhetnek: a király és a királyné, a hadseregparancsnokságok, a magyar és osztrák kormány tagjai és a horvát bán.

A 12 perc letelével a telefonközpontok a felek akaratá ellenére is kötelesek megszakítani a beszélgetést, ami ellen sem panasz, sem kifogást tenni nem lehet. A rendelet hangulatozza, hogy a szükséges értesítéseket, parancsokat lehetőleg távirón kell továbbítani. A beszélgetések gyors lebonyolítása érdekében a főlhívók állomással előbb tudatni kell annak a nevének, kivel a főlhívó beszélni akar és csak akkor jömlére az összeköttetés, ha a keresett fél a telefonnál megjelenik. Végül a főlhívó félnek is

kötelessége, hogy az összeköttetés létesítéseig a telefonnál maradjon.

A 123081. számú honvédelmi miniszteri rendelet szabályozza a magántáviratok küldését a hadrakelt seregekhez. Magántáviratokat csak igen sürgős ügyekben lehet küldeni. A távirati cím ugyanolyan legyen, mint a tábori postaküldeményé és a távirat 30 szóval többet nem tartalmazhat. A távirat díja, tekintet nélkül a szöveg hárminc szóval kisebb terjedelmére, két korona; ezenkívül 3 fillér jár az úrlapért. Fontos tudnivaló az is, hogy a táviratokat előbb be kell mutatni a legközelebbi állomásparancsnokságnál amely az engedély megadása után a táviratot föl is adja. A hadrakelt seregnél kézbesíthetetlen táviratokat visszaküldik a feladónak.

HIREK.

Az anya.

Arcán a láz rózsái virultak, testéért, lelkéért a halál folytatott kétségbeesett küzdelmet. Egyik percben úgy látszott az orvosi tudomány, a természet marad felül, kerül ki győztesként, a következő órában már ismét a halál csontos arcá vigyorgott diadalmasan, nevelt a körülállókra, mintegy mondván:

Hiuság a ti tudástok, beképzeltség a ti erőtok. Nem tudtok velem megküzdeni; nem bírátok a harctéren kifáradt kezemet még itt sem lefogni. Mlába álltok itt; a fiatal harcos az enyém lesz...

A láz emelkedett, a beteg melle nehezen zihált. Ugy látszik: a esontos kaszásnak igaza lesz.

S nyílik az ajtó. Sovány, a munkában kifáradt, összenaszott anyóka lép be, félénken, szinte ágytelendül. Az ágyhoz megy a csendes sírúval borul le.

— Sándor, ne hagyj itt, — zokogta fájdalmasan. Miaz' te vagy az utolsó! Istennem, hát' ekkora áldozatot kívánsz tőlem? Nem volt elég a négy idősebb? Nem volt elég, hogy azok vérdókat adták? Az utolsó, az egyetlen is kell? Ne vidd el! Hagyd itt nekem; légy könyörűletes!

A végső szavakat mintegy kiáltva mondta, magánkivül.

Némán álltunk. Szívünket valamit kimondhatatlan érzés szorongatta; fájdalom rezgett át egész valónkon. Megrendített a bánat e megrázó megnyilvánulása; elöltött részvétellel az anyai keserv.

Némán álltunk. Nem volt vigasz szavunk, nem tudtuk a vergődő anyai szívet csillítani; halgatagon néztük a kínódásában megható anyai fájdalom megtestesülését.

Némán álltunk, a mikor tekintetünk a betegágyra esett, örömmel vegyes csodálkozással néztük: a beteg arca mosolygott, nyugodtan, csendesen lélegezve aludt. A Halál, amely ágya fejénél zsákmányára kapzsán várva állt, elillant. A beteg megmenekült a küzdelemből, a Halál vesztéséért került ki.

Később sokat gondolkoztam, törttem a fejem, ki a győztes: az orvosi tudomány-e, vagy az anya?

Dr. Práger Márton.

Külföntött főtörzsorvos. A király dr. Martos Jenő II. oszt. főtörzsorvost az ellenség előtt tanúsított vitéz és önteláldozó magatartásáért a hadiékítményes *Ferenc József rend* lovagkeresztjével, a kardokkal tüntette ki.

A főlispán kinevezése. Dr. Balogh főlispán Hermann Gyula ügyvédjelöltet közigazgatási gyakoronokká nevezte ki és szolgáltatására a központba rendelte.

Egy bácsmegeyi orvos budapesti gyakorlata. Dr. Heller Ármán tiszteletbeli vármegyei főtörvos, volt orszállási községi orvos, ki 1 évvel ezelőtt Budapestre költözöködött, itt a napokban megkezdte orvosi gyakorlatát. A költözött hír orvost tömegesen keresik föl — különösen a zombori és bajai járásból — a betegségekben szenvedő bácskaiak. Dr. Heller lakása Irányi utca 1. II. 2. sz. a van.

A bácsmadarasi orvosi állást a napokban töltik be. Koller Oszkár főlsholgabírónak erre vonatkozó pályázati hirdetemnye lapunk mai számában jelenik meg.

Külföntött belügyminiszteri tiszteletlők. A király dr. Kiss Dezső és dr. Pflaszánovich Antal belügym. titkárokat a polg. hadiérdemkereszt II. osztályával, Potz Antal belügym. fogalmazót pedig ugyane rendjel III. osztályával tüntette ki.

Groll József kltüntetése. Groll József nyugállománybeli főhadnagy, a »Bácsmegeye« régi munkatársa, palánkai földink a harctéren tanúsított bátor magaviseletéért megkapta utólagosan az ezüst vitézségi érmet és a Károly csapatkeresztet.

Házasságok. Acs Izor ujvidéki áll. polg. iskolai tanár eljegyezte Zihund Mártát Ujvidéken.

Szegő József hadnagy eljegyezte Fábí Terézt Királyhalmán.

Horváth Károly eljegyezte Balogh Erzsébetet.

Sebestyén Imre budapesti gyógyszerész eljegyezte Trammer Lujzát Bácsfekelehegyen.

Hirschfeld Sándor eljegyezte Beer Katót Topolyán.

Jegyespárok figyelmébe ajánljuk Hoffmann Mihály özvegye 40 év óta fennálló butorgyárát Szabadkán.

Az ujvidéki törvényszéknél működő Bartos Zsigmond díjnekot az igazságügyminiszter irnokká nevezte ki.

Balku Gyula előléptetése. Balku Gyula gazdasági segédfelügyelőt a földm. miniszter a IX. fiz. osztályba feügyelővé léptette elő.

Az ujvidéki kath főgimnáziumnál működő Kecsis Mihály tornatanárt a közokt. miniszter a IX. fiz. osztályba léptette elő.

Vacsora a torontáli főlispán tiszteletére. Steuer György dr. torontáli főlispán tiszteletére legutóbb szépen sikerült vacsora volt a főlvárosi Pannonia-szálló éttermében, ahol megjelentek az új főlispán régi munkatársai közül: *Ferdinánd Gyula* honvédelmi, *György Lóránt* és *Ferdinánd Bertalan* földmívelőügyi miniszteri tanácsosok, *Rubinek Gyula*, az Omge igazgatója, *Meskó Pál*, a Magyar Gazdaszövetség titkára, *Korányi Frigyes* báró, az OKH vezérigazgatója, *Matsrhenbacher Emil* dr. és *Buday Barna* Omge-titkárok, *Czetner Jenő* dr., *Gally Kálmán*, *Steinacher Ferenc* és *Balásy Ferenc* min. titkárok, *Blaskovich Ferenc* apát-kanonok, *Horváth János* dr., a Szövetkezetek Szövetsége igazgatója, *Horváth Jenő* g. e. igazgató, *Vanisó Gyula* dr., *Marschall Ferenc* dr. min. fogalmazó, *Both Dezső* dr., *Rubinek István* dr., *Gallé Tivadar*, *Jakabházy János* dr., *O. Nagy László* dr., *Hronyats Antal* és mások. *Sehandl Károly* dr. üdvözölte az új főlispánt régi munkatársai nevében s kérte, hogy az agrárszémének legyen munkása új méltóságában is, mert az igazi magyar demokrácia a földmívelő gazdasztyál jóllétére támaszkodhatik. *Blaskovich Ferenc* a Délvidéki Földmívelők Gazdasági Egyesülete nevében köszöntötte föl Steuert. *Korányi Frigyes* báró közvetlen szavakkal méltatta az új főlispán gyakorlati érzékét a szövetkezeti mozgalom iránt. *Meskó Pál* elmondta, hogy husz éve irt egy cikket ilyen címmel: »Agrárius főlispánokat kérünk!« Követelése most ment teljesedésbe. Az ifju íról gárdának azt ajánlja, ilyen címmel írjanak cikket: Agrárius minisztereket kérünk! Majd husz év mulva talán ezt is elérjük. Az agrárius főlispánt éllette s arra kérte Steuert, hogy a többi főlispánok közt is szerezzen elvárásokat. *Rubinek Gyula* sajnálatlan látta Steuert távozását a minisztériumból, ahol nagy szolgálatot tett a mezőgazdaság ügyének, de szívesen üdvözölte a főlispáni székben is, mert oda is magával vitte agrár-érzését. *Horváth Jenő*, *Ferdinánd Gyula* és *György Lóránt* felköszöntöi után *Steuer György* baráti szavakkal mondott köszönetet az ünnepelésért, hogy új állásában is a régi maradjon a földmívelő nép jogos törekvéseinek élve.

Novák Ferenc plébános ünneplése. Abból az alkalomból, hogy a király *Novák Ferenc* madarasi plébánost a Ferenc József-renddel tüntette ki, a madarasiak lelkes ovációban részcsitették népszerű papjukat. A községi diszközgyűlésen — mint levelezőnk írja — *Koller Oszkár* főlsholgabíró, *Vidakovits* jegyző és *Klanszky Ferenc* jánosalmi apát méltatták az ünnepeket kiváló érdeméért.

Uj nagyszabású cement és téglagyár Ujvidéken. Az ujvidéki kikötőt határoló karnicai szigeten nagyszabású cementáru-, téglá- és cserépgyár alapítását tervezi egy pénzcsoport, amelynek élén dr. *Dungyarszky Gedeon* orsz. képviselő áll. Cementárugyárak felszerelését vég ő hazai vállalatoknak, a nennyiben a gyári munkálatokban részesülni akarnak, a berendezendő gyár színhelyét az ujvidéki folyamammérnöki hivatal szívesen megmutatja, esetleges kívánatra helyszínrajzot is küld.

Előléptetett és kitüntetett katonatisztek. Maszek József 86 gy. e. főhadnagy a signum laudist újból kapta a kardokkai. A katonai érdemkereszt harmadosztályát kapták a 23 gy. e.-ben *Schal József* főhadnagy, *Ladányi Jenő* tart. főhadnagy, *Dömötör Kálmán* tart. hadnagy és *Rumbold Gyula Sándor* 6 gy. e.-beli tart. főhadnagy. A signum laudist kapták a 86 gy. e.-ben *Győri Rezső* tart. főhadnagy valamint *Lenck Rezső* 8 huszárezredbeli százados. A koronás arany érdemkeresztet kapta *Pap Domonkos* IV-6. népi. hadtápszázalójánál beosztás az V. sz. csendőrkörlet állományába tartozó csendőrhadnagy. Katonai parancsmoki dícséretben részesült ifj. *Bunda János* szkv. 6. gy. e. főhadnagy. Óp lánci segédjegyző. Hadnagyokká léptették elő *Héber Ferenc* és *Lék Sándor* 23 gy. e. zászlósokat. Népfőkező segédorvossá nevezték ki dr. *Schwitzer Zoltán* a 6 honvédpótzászájhoz beosztott orvost. Főhadnaggyá nevezték ki *Halász István* 86 gy. e. hadnaggyát. A katonai érdemkereszt 3. osztályát kapta *Csapláros György* 23 gy. e. hadnagy, a signum laudist *Steiner Pál* 23. gy. e. hadnagy, az arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján szentiványi *Henter Gábor* 4. honv. huszár e. hadnagy.

Szabadkai tb. főkapitányok. Dr. *Baloghy Ernő* főispán tiszteletbeli főkapitányokká nevezték ki dr. *Pertich Ernő* és dr. *Brestyánszky Miklós* szabadkai rendőrfőkapitányokat. Munkásságuk igen képzett, fáradhatatlan tevékenységű, földadata magaslatán álló tisztviselője a városnak.

A bácsbokodi gőzmalom gyorsan halad újonnan való fölépítésében. Tulajdonosa, *Rosenberg Mátyas* nagybirtokos nagy tökéletesítéssel mindent elkövet, hogy a malom üzemet a legmodernebb alapokra fektesse.

Az Ujvidéki takarékpénztár rt. sz. p. 23-an tartott közgyűlést az alapítók 600 000 K-ról 1 millió K-ra emelte föl.

Emléktábla Gyóni Géának. Gyóni Géza szabadkai lakóhegyi a város emléktáblával látja el.

A cukor szállítványok kötelező biztosítása. A Cukorközpont, tekintettel arra a nagyszámú lopásra és dézsmálásra, melyek a vasúti cukorszállítványoknál állandóan előfordulnak, kötelezővé tette a csukott kocsiokban való cukorküldemények biztosítását az élelmezési miniszter hozzájárásával. A biztosítás úgy működik, mint Ausztriában kötelező, mégpedig olyképpen, hogy a biztosítási díjat a kereskedők, illetve ha nyerscukornak a finomítottba való küldéséről van szó, a finomított tartoznak megfizetni.

Halálozások. *Konczwald Géza* óbecsei járásbírói tisztviselő meghalt.

Dimitrjevics Szeleozár szabadkai gör. kel. p. ebános e hó 1-én néhány napi betegeskedés után meghalt. A nagyképzettségű, közismert papot, aki egyházáért sokat munkálkodott, impozáns részvéttel temették el.

D. Drescher Rezső budapesti ügyvéd, bajai földink B-nben, ahova üdülni ment, hirtelen elhunyt. Halála széles körben fájdalmas részvételt kelt.

Ötv. Herczeg Gyuláné, néhai *Herczeg Gyula* palánkai jegyző özvegye 1. évi szeptember hó 24-én rövid szenvedés után meghalt Palánkán. Mindhárom Palánka ösztinte részvéte kísérte utolsó útján.

Gegner-féle hengermalom rt. (Cservenka) cég a telt részvénytasasággá alakult át a cservenkai *Gegner-féle hengermalom*. Az alapítók 500 000 K (1000 drb 500 K n. é. részvény). Az igazgatóság tagjai: *Gegner Károly*, *Gegner Károlyné*, ifj. *Gegner György*, dr. *König Soma* (Kula), alsóterényi *Auer Róbert* (Budapest), *Kelemen Gyula* (Budapest) és *Schön Mór*.

A Magyarokérségi keresztény népbank rt. közelebb tartandó közgyűlésén az igazgatóság javasolni fogja a jelenlegi 100 000 K alapítók fölemelését.

Román fogságban. Spótlébb levél érkezett, melyben *Altmann Jenő* péterői és *Orosz István* péterőrei lakos tudatják, hogy román fogságban vannak.

Nádasy szintársulata Ujvidéken október 4-én kezdte meg előadásait. A *Mágnás Miska* című operette kerül legelőször színre.

Áthelyezett káplánok. *Till György* palánkai és *Hampel Ede* hajósi káplánt köcsd-nösen áthelyezték.

Hazatérés a hadifogságból. *Kühn Ferenc* ifj. palánkai földink, a 38. közös gyalogezred tartalékos zászlósja, aki az északi harcúterem orosz hadifogságba került, most mint csererokkanti visszatért a jelenleg Palánkán van szabadságon.

Baloghy főispán Szabadka földadatairól és a polgármesterről. Dr. *Baloghy Ernő* főispán Szabadka város legutóbbi közgyűlésén eme érdekes nyilatkozatot tette: — Erről a helyről is konstátálom, ami köztudott tény, hogy a város érdeme a polgármesterének, dr. *Biró Károly* urnak eddigi kiváló működése azt eredményezte, hogy a város háztartása minden irányban megvan alapozva. Az ő takarékoságán alapuló gazdasági rendszerével, egyéb kvalitásaival és ténykedéseivel meg van teremve az az alap, amelyen Szabadka fejlődése nagyobb lendületet nyer. Ez a város polgármesterének elévülhetetlen érdeme. Most azonban egy másik stádiumnak kell következnie, amelyben a város gazdasági irányát, pénzügyi rendszerét bizonyos fokig modernizálni kell. Az előfeltételek meg vannak adva. Most azonban már nagyobb érzéket kell tanusítani a jövő nagy feladatai iránt, kereskedelmi, ipari, szociális érdekek, népjóléti feladatok várnak megoldásra, nagyobb stílusú szociális program vár megoldásra. Megvagyok győződve, hogy a város polgármestere és tanácsa Szabadka város gazdaságának ezen második etapján hasonló kiválóságot, tudást és odaadást tanusítanak. A mostani háborús idők nem alkalmasak arra, hogy általam jelezett modernizáláshoz azonnal hozzá fogjunk, de már most is keresni kell az utakat, amelyen ezt el lehet érni. A háboruban kell készülni a békére.

Uj hajómenetrend. A d. g. t. személyszállítóhajók menetrendje megváltozott. Október 1-től az egyik hajó naponta reggel 8 órakor, a másik szintén naponta reggel 10 órakor indul Budapestről Baja—Mohács felé. Bajáról Budapestre az egyik hajó naponta déli 12 órakor, a másik reggel 6 órakor indul.

Bíróságok tüzelőanyagszállítása. A *topolyai* kir. járásbíró 74 m³ gyertyán vagy bükk hasabfa szállítására áreljést tartott szeptember 11-én. Ajánlatot adtak be: *Tóth és Tarsa (Topolya)* 60 korona, *Juhász és Gábor (Topolya)* 64 kor. arral. *Tóth és Tarsa* ajánlata jóváhagyásra a szabadkai kir. törvényszékhez terjesztett fel. — A *zentai* kir. járásbíró 130 m³ gyertyán esetleg bükk tűzifa szükségletének biztosítására áreljést tartott 1917. szeptember 14-én *Goldstein B* nő zentai fatereskedő 55 koronás ajánlata m³-ként felterjesztett jóváhagyásra a szegedi kir. táblához.

Egy orvos alapítványa. Dr. *Holländer* Dávid kulai közsegi orvos az ottani polg. iskolába járó hadiárva tanuló részére 500 koronás alapítványt tett. A királyi tanfelügyelő erről jelentést tett a közokt. miniszternek.

A szabadkai közállapotokról dr. *Biró* Károly udv. tanácsos, polgármester a legutóbbi közgyűlésen ezt jelentette: A haboru nagyon érezhető volt a múlt hóban is, különösen a rendőrségi személyzet nagy részének katonai behívása miatt. Az egészségügyi állapot kedvező volt. A szállásokon lakó nép ki nem írható nemtörődömsége miatt lépfenés megbetegedések fordultak elő. A városban egyetlen állatorvos van. Egy másikat a miniszteriumtól kért a város. A törvényhatósági bizottság által választott közlélelmezési bizottság sokat dolgozott. A lisszti való ellátás zavartalan. Nehezebb a helyzet a zsirral. Tömegesen rohanják meg a városi üzleteket a zsifogyasztók. Egy waggon margarint rendel a város. A cukor és kávé elosztás az igényeket kielégíti. Széneloszó bizottság fog gondoskodni a tűz-elővel való ellátásról.

Orosz fogságban. Az alábbiak jelezték, hogy orosz fogságban vannak: *Balázs Piri János*, *Herczeg Imre*, *Nyers Lukács*, *Borsos Béla*, *Kucsera Ferenc*, *Horvát Sándor*, *Oszlatti József*, *Pipisz Ferenc*, *Márk István*, *Tamási Mátyas*, *Kollár Péter*, *Vajzer János*, *Szabó István*, *Balázs József*, *Kupilovics Jakab*, *Gregus János*, *Kolber Imre*, *Rozs József*, *Szűcs József*, *Kollár Pál*, *Nagykaposztai Károly*, *Juhász Mihály*, *Simola Lukács* és *Döme Menyhért*, *Varga Dezső* Baja, *Mayercsik Boldizsár* Csonoply, *Feuer Simon*, *Rozgonyi Géza*, *Kiss Lehel* Zenta, *Andics József*, *Horvátzky Kázmér* Szabadka, *Szemző Dezső*, *Szuepk Béla* Zombor.

Merénylet egy állatorvos ellen. *Mukits* Aladár szabadkai állatorvosra szőlőjében ráölttek. A tettes eljárt.

Kávé helyett rántott leves. A honvédelmi miniszter elrendelte, hogy ott, ahol kávépótszereket nem lehet beszerezni, vagy a kávé már elfogyott, a mögöttes országrészben elhelyezett alakulások legénységének reggelire rántott levest kell főzni. Erre a célra naponta és fejenként 15 gramm rántásizlet kell kiadni és a zsirlelteményt naponta és fejenként 3 grammal kell fölemelni.

A szabadkai munkásotthonnak 25,000 kor. kölcsönt folyósított a város. Közön pedig 5000 kor. adományt juttatott neki.

Lefoglalt sertések. Ujvidékről jelentik: *Payerle* Nándor rendőrfőkapitány, aki a közlélelmezési miniszterium részéről egész Bácsmegeye területére meg van bízva a közlélelmezés ellenőrzésével és a kihágási rendőrbíróskodással, környékben ismét ellenőrző körutakat tartott. *Ókénen* egy *Leopold* nevű úgynökknél 30 darab levágott sertést foglalt le. A sertéseket kocsival bevitték Ujvidékre, ahol másnap kiárusították. Megállapították, hogy ugyancsak Ókénről egy *Quittmann* nevű asszony Budapest—Ferencvárosa vaauti állomásra 60 darab félsertést szállított el, amely mind max mális áron felüli vásárlásból származott. *Ujverbász*on *Schaks Dánielnél* 26 darab félhízott sertést foglaltak le, melyet az illató *Sóván* a maximális áron magasan felüli áron vásárolt össze. Ezt az esetet *Payerle* Nándor bejelentette a közlélelmezési miniszteriumnak, amely dönteni fog a sertések hovászállítására felől. A főkapitánynak *Verbászra* küldött embere az állomáson két vagon sertést talált berakva, amely a *Centrale Viehverwaltung Gesellschaft* Wien címére van feladva és utban van Bécsbe. A két vagon sertés *Szentamásról* származik, a nyomozást megindították aziránt, hogy ki küldte a sertéseket és hogy a maximális áron felüli vásárolták-e. Ha igen, akkor táviratot küld a főkapitány a két vagon sertés után, hogy elfogják még mielőtt az osztrák határt állépi.

Változás a legénység kórházba utalása körül. A bajmegállapításra vagy kezelésre utalt legénység a háboru kerete óta a pótlés-technikai főállított főülvizsgálatos osztágot utján került kórházba, ahonnan az emberek közvetlenül ezekhez az osztákokhoz vonultak be. Ez az eljárás okt. elejétől kezdve megszűnik, amelynyiben a most kiadott rendelet értelmében a kórházba utalást ezentul az alosztályok végzik és ugyanoda kerülnek vissza az emberek. A főülvizsgálatos osztályhoz pedig főülvizsgálatúak céljából csak akkor küldik őket, ha a pótlott orvosfőnöke a beérkezett lelet alapján az illető embereket főülvizsgálatra utalja. Ez az intézkedés lényegesen megkönnyíti a főülvizsgálatos osztágot igazi céljának a megvalósulását: a gyors főülvizsgálatást, ellenben valószínűleg lassabb lesz a kórházba utalás, mivel azt ezentul nem egy csoportban, hanem alosztályonként végzik.

Kishegyes az Országos Postás Körházért. *Kishegyes*ről írják a *Bácsmegeye* nek: Föllért Károly posta és távirda vezérigazgató lelkes felhívást intézett az ország postásaihoz, hogy a Budapestben létesítendő *Országos Postás Körház* és üdülő telepek alapja javára a nagy-közönségnél gyűjtést indítsanak. E felhívás folytán *Kovács* Lajos kishegyesi postamester minden nemes úgynök lelkes mozgatója eddig a szép célra közlegében 409 koronát gyűjtött és f. hó 23-án a közleg vezető egyenlivel világpóstával egybekötött kitűnően sikerült láncomulatságot rendezett, melynek tiszta jövedelme 681 kor. 50 fill. volt, összes eredmény eddig 1090 kor. 50 f. — A gyűjtőben adakoztak s a láncomulatságon felülfizettek: *Kovács Lajos* 50 K, dr. *Kiss Antal* 30 K, *Orabinszky Mór* 30 K, *Limbek Pál* 25 K, dr. *Rubes Antal* 25 K, özv. *Kiss Károlyné*, *Onody Ferenc*, *Fodor Mihály*, *Keresztény Hitelesövekezet* 20—20 K, *Fischer Mór Arnold* 15 K, *Hermecz András* 11 K, *Matyus Peter*, *Hegyi Pál*, *Gombár Lajos*, *Mars Aladár*, *Varmussa Pál*, *Boros Jakab*, *Sipos Mihály*, *Tóth Pál* márci 10—10 K, *Romhányi István* 8 K, *Fetter György*, *Gunarasi Polgári Kör*, *Vidákovits Mihály*, *Kancsár Mihály*, *Fraticsevits János*, *Csabal István* 5—5 kor, *Szokolovits András*, *Tóth András*, *Sziegel Dániel*, *Nagy Ferencné*, *Kiss Juhász Antal*, *Fabó Pál*, *Szöke Mátyas*, *Kiss Antalné*, özv. *Horváth Péterné*, *Barta József*, *Szemző Béla* 4—4 kor, *Vigh Jánosné*, *Varga József*, *Brezovszki János*, *Lakos Imre*, *Szilágyi Pál*, özv. *Hárs Józsefné*, *Komáromi Maris* 3—3 K, *Halász Ferencné*, *Fraticsevits Józsefné*, *Dei István*, *Szöke Péter*, *Oravec József*, *Molnár István*, özv. *Mészáros Julianna*, *Kiss Juhász István*, *Halasi Elek*, *Csabal Ábel*, *Kertész Sándor*, *Tóth árvai Jánosné*, *Kiss Adamov Mária*, *Matyus Ábel*, *Fodor József*, *Nagy Mátyasné*, *Süll Imre*, *Kratok Lajos* 2—2 K, *Kozma József*, *Németh István*, *Sipos András*, *Marta Alajos*, *Papp Károly*, *Szokolovits Péter*, *Sándor Péter Pál*, *Kiss József*, *Szöke Antal*, *Halász József*, *Kiss János*, *Tóbiás Sándorné*, *Szilágyi Márton*, *Sübler Lajos*, *Pecze Sándor*, *Horváth Vince*, *Dudás Szilveszter*, *Kiss Etelka*, *Szilágyi János*, *Matyus Antal*, *Hermecz Antal*, *Fodor József*, *Kiss Julis*, *Halasi Imréné*, *Vér Imre*, *Papp Jánosné*, *Maronka Lajos*, *Dudás Rudolf*, *Szöke József*, *Dorogi Mihály*, *Tóth Lajos*, *Tóth István*, *Nádoba Lajos* 1—1 kor. Fogadják a nemes adakozók ez uton is a postaszemélyzet hála-köszönését.

A topolyai espereskerület papsága szeptember 27-én Topolyán érkekezletet tartott, melyen — mint levelezőnk írja — több fontos egyházi kérdést vitattak meg.

Kalocsa és a községi tisztviselők drágasági segélye. Kalocsa nagyközség szept. 20-án megtartott közgyűlésén élénk vitát provokált a községi tisztviselők háborus drágasági segélye. A képviselőtestület több tagja ugyanis az 1918. évre megállapítandó segélyek összegénél utalt arra, hogy a községi tisztviselők nem részesülnek egyforma elbánásban, mert a község amely 1915-ben 20, majd később 30 és 35 százalékos segélyt állapított meg valamennyi tisztviselője számára, nem tekinthet el attól, hogy egyes községi tisztviselők az államtól is részesülnek segélyben a többiek ellenben nem. Hosszas vita után, a képviselőtestület úgy határozott, hogy azoknak a községi tisztviselőknak, akik állami segítségben is részesülnek, a jövő esztendőre 30 százalékos segélyt engedélyez, azoknak ellenben, akik állami segélyben nem részesülnek, meghagyja az eddigi 35 százalékos segélyt.

Werner Adolf bucsuja. Dr. Werner Adolf, a bajai főgim. volt igazgatója végleges távozásra alkalmából a város polgármesteréhez intézett eme széphangu levélben bucsuzott el: Nagyságos polgármester ur! Mély tisztelettel jelentem be Nagyságodnak, hogy Baja thjff. város törvényhatósági bizottsági, közigazgatási bizottsági a központi és igazgató választmány, a város polg. iskolaszék, a népnevelési bizottság s a bajai állami népiszkola gondnokaságának tagságáról a Baja város közigazgatási bizottságának elnök ségéről lemondok. Kérem Nagyságodat, legyen szives ezt tudomásul venni s a szükséges intézkedéseket megtenni. Mikor lemondásomat Nagyságodnak — megvallom nehéz szívvel — bejelentem, eszembe jut minden, amit én Baja város törvényhatóságának és nemes lelkű közönségének köszönhetek s csordultig megtelik a lelkem a hálá érzésével. Hálás szívvel gondolok a városra, a mely nekem 13 éven át kedves otthont adott, amelyben annyi megértés, annyi jóindulat, barátság, szeretet s munkálkodásom érdemét messze meghaladó elismerés jutott osztályrészemül; amely kitüntetés a legszebb tisztséggel is, melyet polgárnak polgártársai bizalma adhat: a törvényhatósági bizottsági tagsággal. Nagyon sajnálom, hogy a körülmények alakulása folytán a várost, amely a lelkemhez nőit, el kellett hagynom, s így nem vehetek részt a munkában, amely a jobborsra méltó városnak kulturális és gazdasági fejlődése érdekében évek óta csöndben folyik s amely munka, ha a vérzivatar elvonul a fejünk fölött s elkövetkeznek az epevére váró béke napjai, — a Nagyságod bölcs vezetése alatt — erős a hitem, még nagyobb lendületet fog venni. S ha Baja városa iránti hálámát sajnos nem tudom már tettekkkel leróni s nem lehetek munkás polgára a kedves városnak, legalább érzésben maradok hű hozzá s a távolból is figyelemmel fogom kísérni fejlődésének útjain s az lesz a legnagyobb öröömöm, ha látom, hogy ez a nagyra hivatott, Dunamenti város betölti missióját és biztos léptekkel halad a szebb és jobb jövő felé. Isten áldásának teljességét kívánva Nagyságodra, a törvényhatóságra és a város összes polgáira, vagyok Eger, 1917. szept. 23-án hálás hívük — Werner Adolf dr. ciszt. r. perjel-igazgató.

Zöldseggkereskedők panasza. Ujvidékről jelentik: Az ujvidéki zöldseggkereskedők sok tagu küldöttsége tisztelgett dr. Szlezák Lajos országgyűlési képviselőnél, akinek a küldöttség szónoká többrendbeli súlyos panaszt terjesztett elő, amelynek éle a Zöldseggközpont ujvidéki kirendeltsége és Kovács Bálint zöldsegg és gyümölcsnagyereskedő ellen irányult. A küldöttség a felhozott panaszokat a miniszter elé kívánja juttatni. Dr. Szlezák Lajos válaszában arra kérte a küldöttség tagjait, hogy a panaszokat írásba foglalva adják át neki. A küldöttség a képviselő kívánságának eleget fog tenni és írásba foglalja vádpontjait, amelyek existenciájukban támadtak meg őket.

Alkalmatlanok összeírása irodai szolgálataira. Az ország területén a napokban összeírják az 1868. évi január 1-je és az 1890. évi december hó 31-ik közötti időben született és az eddig megtartott népfelkelő bemutatató szemléken alkalmatlannak osztályozott valamennyi önálló iparost és kereskedelmi alkalmazottakat. Az összeírás szoros kapcsolatban van az alkalmatlanok irodai szolgálataira való berendelésével. A hadvezetőség ugyanis azt tervezi, hogy a jelenlegi irodai szolgálataira beosztott segéd- és őrszolgálatos legénység helyébe alkalmatlan egyéneket fognak alkalmazni. A behívandó alkalmatlan egyéneket csak a lakóhelyükön, vagy az ahhoz közel eső helyen fogják szolgáltatásra beosztani. A polgári egyéneket őrszolgálatra nem fogják felhasználni és olyan állásokat sem tölthetnek be velük, amelyeket nők is elláthatnak.

A kenderközpont igazgatóságába az érdekelt gazdák és kiskereskedők — mint velünk közlik — Hesz Márton Szentfűlöp, Schiffer Antal Szépliget, Teppert János Szentfűlöp, Szelinger Lőrincet Miliics és Steján Henriket Bácsszentiván kívánják kinevezetni. Ezt az óhajtatásukat be is jelentették már a kormányfőnél.

Tüdővész elleni sanatorium Magyar-kanizsán. Zenta város példáját követve, Magyar-kanizsa tüdőbetegek részére létesítendő sanatorium céljaira készpénzben százezer koronát, épületben és telekben ötvenezer koronát szavazott meg. Amikor e határozatot meghozták, a városban tartózkodott dr. Balogh Ernő főispán, kit a lakosság nevében dr. Lehel Pál polgármester meleg szavakkal köszöntött. A főispánnál több deputáció tisztelgett.

KÖZGAZDASÁG.

A Takarmányközpont bizományos megbízásaiért nagy túlkedés folyik főleg olyanok részéről, akik a tekintetbe jövő évekkel eddig nem foglalkoztak. Az érdekelt kereskedők és a gazdák részéről is általános az a kívánság, hogy a Központ válogassa meg jól bizományosait és a bivatlan elemeket tartsa távol. A bizományosok kinevezése különben csak akkor lesz majd lehetséges, ha a földmívelési miniszteriumban az országnak körzeteire való beosztásával elkészülnek. Az erre irányuló munkálatok most vannak folyamatban.

A szabadkai vámőrök malmok őrlési díját a város közgyűlése 10%-ra emelte föl.

A szakadai mezőőrök fizetését a város 45 koronáról 80 koronára emelte föl.

Petroleum a dohánytermelőknek. A pénzügyminiszter értesítette a vármegye alispánját, hogy mindazon dohánytermelők részére, akik öt holdnál nagyobb területen termelnek dohányt, a munkák elvégzésére még szeptember havában a dohánybevéltől hivatalok útján petroleumot fog kiutalni.

Sertéspestis. Bácsalmás, Doroszló, Csároly Bácsborsod, Lillamos, Bácsujfalu, Brekeszi, Óbecse, Bácsföldvár, Tittel, Dumagálos, Csurog, Ókér, Ada, Mohol, Martomos, Csurog községekben, továbbá Magyarkanizsa, Szabadka, Baja városokban sertéspestisjárvány van.

A komló árszabása. Szazból írják: Magyarország és Ausztria ideai komlótermelésének eredményét 55—60 000, Németországét pedig 65 000 mm. ra becsülik szakkörökben. Ami a komló árát illeti, valószínű, hogy egyelőre a jelenlegi szinten maradnak az árak, mert Nürnbergben sokkal nagyobb árak jutottak érvényre. Szazban 110 40 korona között változik a jegyzés 50 kilogrammonként.

A kisebb gabonabizományosok, mint velünk közlik, arról panaszkodnak, hogy az albizományosok, akiknek működésére rá vannak utalva, mind nagyobb követeléssel állnak elő. Amíg ugyanis a szabad vásárlás volt érvényben, a nagybenek nagyon elkényeztetik az albizományosokat, hogy általuk minél több gabonát szerezhessenek meg. Az albizományosok, illetve megbízottak túlkövetelése volt az oka, hogy egyes helyeken késelt az átvevőbizottságokba delegáltak megjelölése.

Szerkesztői üzenetek.

Községi előjáróság, Bácsujfalu. Rendben van. Tévedésből történt.

K. J. Szenttamás. A küldöttel 1917. július 1-ig el van intézve.

R. P. Dunabölkény. A változtatás iránt már intézkedünk.

G. J. Palánka. A dolog nem volt olyan nagyon veszélyes. Sajnáljuk, hogy látogatása elmaradt.

H. T. Zenta. Dehogy az. Pártonkivüli állásu.

Cs. B. Zombor. Mihelyt megkapjuk, azonnal átadjuk az illetőnek.

»Árok szélén.« Nem közölhetjük.

L. K., Baja. Köszönhetjük.

W. I. hdn. Feldspital 414. Feldpost 425. Erre a címre megy.

P. E. plg. bizt. Belgrád. Köszönet.

D. L., hdn. m. k. 1316. h. gy. zászlóalj, Tábori posta 76 II, Intézkedünk.

L. T. J. E hó közepén.

F. K. Deffa. Nem kaptuk meg.

S. H. Nagybecskerek. E hó közepe táján. Majd szóvá tesszük.

T. H. Bajmek. Dr. F. Á. orsz. képv. még mindig Zombor melletti birtokán tartózkodik. Mihelyt Bpestre érkezik, közölni fogjuk önnel.

L. J. Torzsa. Balatonfüreden van. E hó közepe felé érkezik vissza.

H. M. Kula. Annak idején intézkedtünk. Köszönet, Br. T. Nem lehet.

L. B. Bácsalmás. Nem érdeklődtünk iránt. Ha a számat megírja, szivesen utána nézünk.

A kiadóhivatal vezetője: Herz Mándor.

Két oselédet keresek. Havi 40 kor. és koszt, lakás. Cim a »Bácsmege« kiadóhivatalában (Bpest, Terézkörut 2) 2—1

I waggon tüzfát veszek. Pénzt előre beküldöm. Cim e lap kiadóhivatalában. 2—1

Zomborban kisebb házat keresek. Aíánlatot e lap kiadóhivatalához kérek. 2—1

Irodai munkát keres a vidéken maturált fiatal ember. Fizetésen kívül lehetőleg kosztot és lakást is szeretne. Cim a »Bácsmege« kiadóhivatalában. 3—1

Eladó birtok. Temes megyében 743 holdas és 500 holdas nemesi birtok kitűnő földekkel, lakóházzal és gazdasági épületekkel, felszereléssel vagy a nélkül, azonkívül egy 135 holdas birtok is előnyös feltételekkel azonnal eladó. Közvetítőnk nem honoráltatnak. Érdeklődni a Temesvárosi takarékpénztár Rt.-nél, Temesvár. 3—3

Központi szeszfőzde berendezéséhez ajánlok: 40—50 drb. 20—25 hkitr nagyságu kádat, 50 drb. 3 1/2—5—6 1/2 literes hordot, 3 vízmentes waggon ponyvát. **Talpálts Imre Bács.** 3—3

Mézet minden mennyiségben veszek. — Ugy pergetett, mint csurgatottat, vagy sonkolyosat, ugyszintén viaszot is. **Kiss Pál** méz és viasz kereskedése **Budapest, Wesselényi-utca 1.** 10—5

A cs. és kir. 23. gyalogezred
1050 harctéri kép és rajz HADI 300 autogramm uralkodóktól, hadvezérektől és 100 érdekes cikk és vers ALBUMA ezredbeliektől. A szá-
A világháború első ALBUMA mos díszes kiállítású
két évében kitüntetés- csoportképen több mint
tett és eiesett 23-as Szerkesztette KUNJÓZSEFJENŐ 3000 szredbeli arcképe
hősök írásban és kép- tart. fődíjadny. található.
ben megörökítve. Ára 20 kor. Megrendelhető: Tábori posta 632. 5—2

Nagy jövedelmet hajtó villa eladó Északmagyarországi fürdőhelyen 1 emeletes villa eladó. A földszintem 5 szoba, fürdőszoba, pince; az emelen 6 szoba van. A melléképületben éléskamra, cselédszoba, 5 lóra istálló. Az összes szobák az egész idényben előjevzessel ki vannak adva. Az egész terület 403 □ öl. Ára 120 000 korona. Cim megludható a »Bácsmege« kiadóhivatalában, Bpest, Terézkörut 2.) 2

Eladó ezer holdas birtok. Bihar-megyében 1070 kat. holdas birtok kedvező feltételekkel eladó. A birtokhoz tartozik: 550 hold I. szántó írtás föld, 40 h. kaszáló, 70 h. 40 éves erdő, 5 h. termő szőlő, 15 h. beltetek, kert, gyümölcsöz, 220 h. 16 éves erdő, 169 hold erdő legelő Van továbbá urilak 5 szoba, fürdőszoba, cselédszobák, konyha, kamara, 20 cselédnek lakás, bogár és kovácsműhely, magtár, 3 nagy istálló stb. Az épületek legnagyobb részét ujak. A területen van nagyobb mennyiségű barna szén 1 méter mélyen már található 2—2 1/2 m. mélységben. Országút 6 klm., vasút 12 klm. Töszomszédságban van I. aszfaltbányva, I. szénbánya. E szomszédos bányákon napi 250—300 liter tej és mindennemű kertészeti cikk magas áron értékesíthető. A cim megludható a »Bácsmege« kiadóhivatalában (Bpest, Terézkörut 2.) 3—2

Olcsó pénzt 575—60% kamattal gyorsan közvetíti Ifj. Thalheimer Lajos bankbizományos, a torzsai Takarékpénztár titkára Torzsan.

Eladó vendéglő Feketehegyen. Bácsfeketehegyen a vásártérrel szemben épült jóforgamu vendéglő eladó. Komoly vevők forduljanak **Szigeti Dániel** közs. inrokhoz.

Földeladás.

Néhai **Freund Sádor** mohácsi földbirtokos örökösének tulajdonát képező, a **mohácsi alsó-, közép és felsőmező** dűlőkben fekvő földterületei f. évi **október hó 7-én** reggel 8 órakor a Korona szállóban nyilvános önkéntes árverés útján el fognak adatni.

Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad **Krausz Zsigmond** vállalkozó **Mohácson.**

REITTER OSZKÁR
Törvényszak védve.

nagy becskeréki ny. főkapitány Patkánygyára értesíti a t. közönséget, hogy anyaghány következtében

Patkányin
patkányirtó szerének gyártását egyelőre be-szüntette. A gyártás fel-vételét annak idején hir-laplaj közönségre fogja tenni.

Tisztelettel
REITTER OSZKÁR ny. főkapitány Patkánygyára.
Tulajdonos: TORONTÁLI AGRÁRBANK R. T. NAGYBECSKERÉK.

Mindig jobb szüretre számíthat a szőlőjét kellő szakértelemmel kezelő gazdánál! A szőlő- és borkészítés körébe tartozó összes munkára a **Borszati Lapok** Birtokosainak nagyrésze továbbá ma teljesen tájékozatlan a szőlészet gépek és eszközök, anyagok, de különösen szőlőcserzők és olványok beszerzését illetőleg. Mindezek adás-vételének gyors lebonyolítására legalkalmasabb a Borszati Lapok-ban való hirdetés. Műtárgyszámot, valamint hirdetési tarifát megkeresésre azonnal kád a kiadóhivatal (Budapest, IX. Ullői-ut 25. II. II. Köztelék).

Hoffman Mihály Özvegye

lakásberendezési vállalata

TELEFON 400. **SZABADKÁN, ALAPITTATOTT 1876**

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

Bajai nyilvánossági joggal febr. egy éves női kereskedelmi szaktanfolyam

Felvételnek, kik a négy polgári leányosztályt elvégezték. — Azon 16 éven felüli nők, kik a 4 polgári leányosztályt nem végezték, felvételi vizsgálat alapján vétetnek fel.

Vidéki tanulók elhelyezéséről az igazgatóság gondoskodik.

Beiratkozás augusztus hónap bármely napján d. u. 2-4-ig. 10-6

ROTSCHILD ZSIGMONDNÉ, igazgató.

5619/1917. sz.

Hirdetmény.

Csurog községe a réli legelőn szándékozik 3 ártézi kutat furatni a következő feltételek mellett: Az ártézi kutak mélysége előreláthatólag 300 cm. lend, mihez 85 mm. belvílágú, 5 mm. falvastagságú szabadalmazott forrasztású folyó acélcsondok lesznek felhasználandók. A létesítendő kutak a föld színe felett 80 cmm. magasságban szabad kiömlés mellett lemerve a nap viz bő-ége 24 óránként 300 hektoliterben állapítatik meg. A felesleges víz el lesz vezetve a legelőn le-ő víz-levezető árkokba.

Felhívotnak mindazok, kik ezen kútforrásos-

kat elvállalni óhajlják, hogy részletes ajánlataikat Csurog község előjáróságánál f. évi október hó 1-ig bradhatják.

Csurog, 1917. évi szeptember 8. 1.

Kekity József jegyző.

3-3

Nacsa An drás II. bíró.

Földbirtokosoknál Bérloknál Gazdáknál

foglalkoztató foglyok és munkások részére ajánljuk:

PRIMA SZALÁMIT és KOLBÁSZT

Tiszta marhahusból sportképes áru 14 K kgr.
Tiszta marhahusból félszázaz áru 15 K kgr.
Másodrendű szalámi száraz áru 15 K kgr.
Másodrendű szalámi félszázaz áru 14 K kgr.
I. a Kolbász friss áru 11 K kgr.
II. Kolbász friss áru 9 K kgr.
Előleg és utánvét mellett szállít. 1000 kgr. előnyár.

LUKÁCS ÉS TÁRSA nagykereskedők,
BUDAPEST, Bakáts-tér 5/g.

A bácsalmási járás főszolgabírájától

5883. szám.
1917.

Pályázati hirdetmény.

A bácsalmási járáshoz tartozó Madaras községben elhalálozás folytán örösedésben levő községi

orvosi állásra

f. évi október hó 10-iki határidővel pályázatot hirdetek és felhívom a pályázókat, hogy az 1908. XXXVIII. t. cz. 7. szakaszában előírt képesíté-süket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló bizo-nyítványokkal felszerelt kérvényeiket a fenti hatá-ridő alatt hivatalomban nyujtsák be.

Ezen állás javadalmazása a következő:

- 1) Ötödikes korpótlékkal egybekapcsolt évi 1600 korona lörzfizetés,
- 2) 700 korona lakáspénz,
- 3) 600 korona fuvarátalány,
- 4) Szabályszerűleg megállapított lalogatási stb. díjjak.

Bácsalmás, 1917. szeptember 20.

Koller Oszkár
főszolgabíró.

BURMANN SÁNDOR

ALAPITTATOTT: 1895.

UJVIDÉK.

ALAPITTATOTT: 1895.

VIZSGÁZOTT FINOM-PUSKAMŰVES HITES SZAKÉRTŐ

TELEFON

INTERURBAN:

347. SZ.

Kitüntette az ujvidéki kirakatver-senyen az aranyéremmel. Ajánlom dúsan felszerelt raktáramat sportcik-kek- és fegyverekben, valamint ismétlő pisztolyokban.

Halsporthoz minden cikk raktáron. Régi fegyvereket cserébe veszek. Minden javítást olcsón és gyorsan végzek.

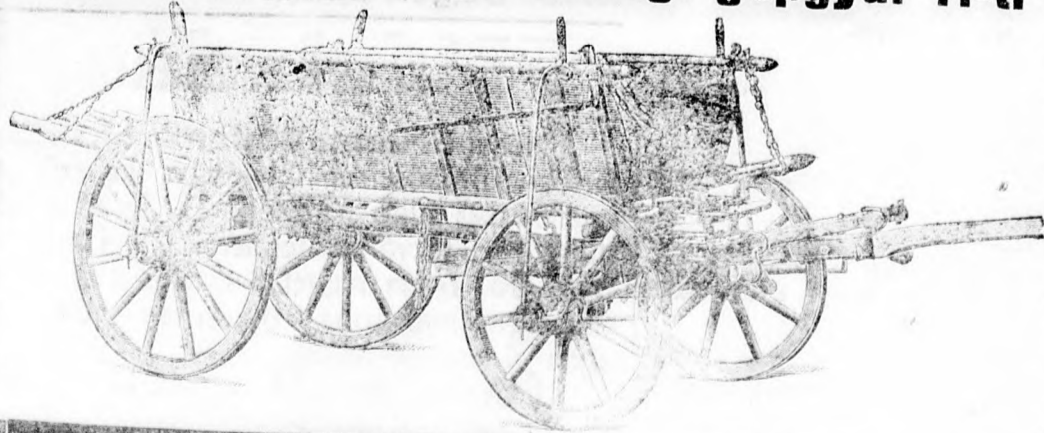
TELEFON

INTERURBAN:

347. SZ.

Összes töltények külföldiek is, valamint puskaporok rak-táron. Árjegyzéseket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Debreczeni mezőgazdasági gépgyár r.-t. Gyártelep és iroda: Vargakert Délisor 19.

Ajánlja: Tolórendszerű Hortobágy-Drill kanalas rendszerű Hazai-Drill műtrágyaszórával kombinált Napoleon-Drill vetőgépeit, (mely továbbá egyetemes acélekéket, S. V. jegyű 2, 3 és 4 tagu boronákat, tárcsás répa-vágókat, dob-rendszerű szecskavágókat, kukorica-ültetőket és morzselőket.

Szíveskedjék
árjénlatot
kérni.

5-10